

Ο Άγιος Νεομάρτυς Ζαχαρίας ο εξ Άρτης (20η Ιανουαρίου)

[Ορθοδοξία και Πατερικές Μορφές](#)

Βίος του Αγίου Νεομάρτυρα Ζαχαρία

Ο Άγιος Ζαχαρίας αυτός ο νέος αθλητής του Χριστού καταγόταν από την επαρχία του Αγίου Άρτης και εξαιτίας κάποιου συμβάντος, αρνήθηκε το Χριστό και έγινε Τούρκος. Εν συνεχεία πήγε στην παλαιά Πάτρα και εκεί ασκούσε τη τέχνη του ράπτη γουναρικών. Είχε όμως κρατήσει κρυφά το βιβλίο που ονομάζεται «Αμαρτωλών Σωτηρία». Διαβάζοντάς το συχνά ήλθε σε μεγάλη μετάνοια και ρωτώντας ένα χριστιανό φίλο του πήγε μια νύχτα σε έναν έμπειρο πνευματικό και εξομολογήθηκε την αμαρτία του, όπως επίσης και το σκοπό που είχε να σταθεί με θάρρος και να ομολογήσει την πίστη του στο Χριστό, που αρνήθηκε.

Ο πνευματικός του όμως ανησυχούσε αν ο Ζαχαρίας θα μπορούσε να αντεπεξέλθει αυτή τη δοκιμασία και για να δει αν ο λογισμός του προέρχεται από το Θεό, του δίνει εντολή να κλειστεί στο εργαστήριο του για σαράντα μέρες, κάνοντας προσευχή και νηστεία, διαβάζοντας το βιβλίο που έχει και ύστερα να ανταμώσουν πάλι. Ο Ζαχαρίας όμως δεν μπόρεσε να υποφέρει το κανόνα αυτό παραπάνω από είκοσι μέρες γιατί άναψε μια φλόγα στη καρδιά του, που του προξενούσε απέραντη αγάπη στο Χριστό. Πηγαίνει στο πνευματικό του και εκεί του ζητάει την άδεια να μαρτυρήσει για το Χριστό. Ο πνευματικός του εξηγεί ότι θα αντιμετωπίσει πολλά βασανιστήρια, όμως ο Ζαχαρίας είναι πεπεισμένος ότι θα τα καταφέρει. Έτσι ο πνευματικός, του ζητάει να εξομολογηθεί όλες τις αμαρτίες του και τον κοινωνεί με τα Αχραντα Μυστήρια. Ύστερα του δίνει την ευχή του. Ο Ζαχαρίας πήγε στο εργαστήριο του, πούλησε όλα τα υπάρχοντα του και τα λεφτά τα μοίρασε στους

φτωχούς. Στο δρόμο συνάντησε ένα φτωχό παιδί που δεν είχε ζωνάρι και αμέσως ο Μακάριος Ζαχαρίας βγάζει το μεταξωτό ζωνάρι που ήταν ζωσμένος και του το δίνει, ενώ αυτός αγοράζει λίγο σχοινί και ζώνεται.

Μετά από αυτά ανεβαίνει στον κριτή, μπαίνει στον οντά του και του λέει: «πολλά τα έτη σου αφέντη μου». Ο κριτής μια και του ήταν γνωστός ο Ζαχαρίας, εφόσον του έραβε τις γούνες του, του λέει: «Που είναι το ζωνάρι σου δύστυχε Μεεμέτη (γιατί έτσι τον ονόμαζαν), έλα επάνω, κάθισε και πες μου τι έπαθες». Ο Ζαχαρίας απαντά ότι δεν είναι πια ο Μεεμέτης αλλά ο Ζαχαρίας και πως τότε είχε γελαστεί και είχε αρνηθεί την πίστη του, ενώ τώρα ενδύθηκε το Χριστό. Έπειτα του δίνει μερικά νομίσματα και λέει του κριτή να τα δώσει στον υπηρέτη του για να του πάρει ένα χαρτί που να δείχνει ότι είναι ξανά ραγιάς φορολογούμενος, όπως και οι υπόλοιποι χριστιανοί. Ο κριτής του απαντά πως μάλλον είναι μεθυσμένος και για αυτό λέει τέτοια πράγματα. Ο Ζαχαρίας αποκρίνεται πως δεν έχει βάλει τίποτα στο στόμα του και μόνη επιθυμία του είναι να πάρει πίσω το χαρατσοχάρτι του. Τότε ο κριτής βλέποντας το αμετάθετο της γνώμης του, τον έστειλε με έναν Τούρκο αξιωματούχο του, στον εξουσιαστή της πολιτείας, αφού έγραψε σε αυτόν όλη την υπόθεση. Και εκεί όμως ο Μάρτυρας είπε ακριβώς τα ίδια που είπε και στο κριτή.

Τότε ο εξουσιαστής σύναξε τους αγάδες και τους είπε την υπόθεση και έτσι αποφάσισαν να τον βάλουν στη φυλακή και τρεις φορές την ημέρα να τον βγάζουν στην αυλή και να τον ραβδίζουν δυνατά, έως ότου ή ασπαστεί την πίστη τους ή ξεψυχήσει από τα βασανιστήρια. Ο δε Μάρτυρας του Χριστού Ζαχαρίας, παρά το ότι τον κτυπούσαν με ράβδους και πάρα πολύ βαριές πέτρες στην κοιλιά του και στο στήθος, στεκόταν σταθερός και ασάλευτος στην πίστη του Χριστού λέγοντας ακατάπαυστα το: «Κύριε Ιησού Χριστέ Υιέ του Θεού ελέησον με τον αρνητή σου και βοήθησέ με».

Τότε ο λεγόμενος μπουλούμπασης, δηλαδή ο πρώτος από τους στρατιώτες του εξουσιαστή, πρόσταξε το δεσμοφύλακα να βασανίσει τη νύχτα το Μάρτυρα, έως ότου πεθάνει, για να μην παιδεύονται και αυτοί, βασανίζοντάς τον τόσες ημέρες. Ο δεσμοφύλακας αφού παρέλαβε τον Άγιο και τεντώνοντας πολύ τα πόδια του σε ξύλο πήγε σε άλλο δωμάτιο να δειπνήσει.

Ο Μάρτυρας πόνεσε τότε και φώναξε δυνατά. Ο δεσμοφύλακας τον απείλησε πως θα έλθει να τον κάνει κομμάτια. Ο τρισμακάριστος Ζαχαρίας του απαντά: «έλα αμέσως και κάνε πράξη τα λόγια που είπες και θα στο χρωστώ σαν χάρη». Εκείνος θύμωσε και τέντωσε υπερβολικά τα πόδια του Αγίου στο ξύλο και καθώς ο Μάρτυρας έκανε να σαλεύσει λίγο σχίσθηκαν ευθύς τα σκέλη του και ξεψύχησε.

Τότε ο εξουσιαστής διέταξε να τον σύρουν στους δρόμους της Πάτρας και να τον ρίξουν σε ένα ξεροπήγαδο, στην ενορία της Αγίας Τριάδος, της παλαιάς Πάτρας. Την νύχτα οι χριστιανοί είδαν φως πάνω από το πηγάδι και έτρεχαν να δουν τον Άγιο και να τον προσκυνούν. Όταν έμαθαν αυτά οι Αγαρηνοί, γέμισαν με χώματα το πηγάδι και έτσι έμεινε εκεί καλά κλεισμένος ο Άγιος, με του οποίου τις ικεσίες Κύριε, ελέησέ μας και Σώσε μας. Αμήν.

Η μνήμη του Αγίου Νεομάρτυρα Ζαχαρία εξ Αρτης που μαρτύρησε στη πόλη των Πατρών το 1782 τιμάται την 20 Ιανουαρίου κάθε έτους

2.Συναξάριο-Περιγραφή εικόνας-Απολυτίκιο.

Μαρτύρησε στην Πάτρα στις 20 Ιανουαρίου το 1782

Ο άγιος καταγόταν από την περιοχή της Άρτας και ήταν στο επάγγελμα γουναράς. Για κάποιο λόγο, τον οποίο δεν γνωρίζομε ,αρνήθηκε τον Χριστό και έγινε μουσουλμάνος. Έφυγε δε και εγκαταστάθηκε στην Πάτρα., όπου είχε εργαστήριο και συνέχιζε το επάγγελμά του.

Παρά την άρνησή
κρυφά. Το αποτέλε
μεγάλο κακό που έ

λίο « Αμαρτωλών σωτηρία» και το διάβαζε
σε άκρα μετάνοια και να κλαίει πικρά για το
ε δε θερμά τον Κύριο να τον αξιώσει να τύχει

της σωτηρίας του.

Ρώτησε ένα φίλο του Χριστιανό εάν γνωρίζει κάποιο καλό πνευματικό . Ο φίλος του του υπέδειξε ένα ενάρετο και έμπειρο πνευματικό, τον οποίο επισκέφτηκε νύχτα και εξωμολογήθηκε την αμαρτία του και τον σκοπό που είχε να ομολογήσει φανερά τον Χριστό. Ο πνευματικός άρχισε να τον νουθετεί λέγοντάς του ότι : καλός είναι μεν ο λογισμός σου αλλά δεν πρέπει να τον κάνουμε πράξη ευθύς αμέσως διότι πολλές φορές ο διάβολος πλανά τους ανθρώπους εκ δεξιών με καλούς λογισμούς. Ας δοκιμάσουμε λοιπόν τον λογισμό σου αν είναι εκ Θεού. Θα πας στο εργαστήριό σου και θα κλειστείς μέσα για σαράντα ημέρες νηστεύοντας, προσευχόμενος και διαβάζοντας το βιβλίο που έχεις. Θα κάνω κι εγώ στο κελί μου τα ίδια για την αγάπη σου και ύστερα έλα να τα ξαναπούμε πάλι.

Με πολλή χαρά ο Ζαχαρίας δέχτηκε τη συμβουλή του πνευματικού, κλείστηκε στο εργαστήριό του και έκανε όπως του είπε. Δεν πέρασαν είκοσι ημέρες και άναψε μια φλόγα στην καρδιά του , που του δημιούργησε τελεία αγάπη στον Χριστό και ακράτητη προθυμία να δώσει όχι μια ζωή αλλά και δέκα αν είχε για χάρη Του.

Μη μπορώντας να αντέξει αυτή την κατάσταση , πηγαίνει στον πνευματικό και, πέφτοντας στα πόδια του με δάκρυα , του λέει : ευλόγησέ με , πάτερ, να πάω στο

μαρτύριο γιατί δεν μπορώ να υποφέρω τη φλόγα που άναψε στην καρδιά μου. Ο πνευματικός προσπαθούσε να τον αποτρέψει αλλά εκείνος επέμενε. Οπότε ο πνευματικός του ζήτησε να εξωμολογηθεί λεπτομερώς όλες του τις αμαρτίες. Στάθηκε τότε με σταυρωμένα τα χέρια και εξωμολογήθηκε με κατάνυξη όλες του τις πράξεις. Βρέθηκε τόσο καθαρός , εκτός από την άρνηση, που ήταν άξιος και για την ιερωσύνη.

Ο πνευματικός , σαν έμπειρος που ήταν , τον υποβάλλει σε άλλη μια δοκιμασία. Αφού τον έβαλε να καθίσει του λέει :

Σκέψου, παιδί μου, τι πας να κάνεις. Γιατί από τον καιρό του πολέμου που ήρθαν οι Αλβανοί στον Μωριά (εννοεί την κατάπιξη των Ορλωφικών το 1770) έμαθαν τους ντόπιους Τούρκους τέτοια βασανιστήρια για να παιδεύουν τους Χριστιανούς, που τα μαρτύρια των πρώτων Χριστιανών δεν είναι τίποτε μπροστά σε αυτά. Μη νομίσεις πως ,αν παρουσιαστείς και ομολογήσεις ,αμέσως θα διατάξουν να σου κόψουν το κεφάλι, το αντίθετο. Γι' αυτό σου λέω, παιδί μου, να ξεχάσεις αυτόν τον λογισμό που έχεις, για να μη βάλεις τον εαυτό σου σε μεγαλύτερη ταλαιπωρία και εμάς σε πειρασμούς και κινδύνους. Σου υπόσχομαι να κανονίσουμε τη σωτηρία σου με σιγουρότερο τρόπο, ώστε πράγματι να σωθείς γιατί δεν υπάρχει αμαρτία που να νικά την ευσπλαχνία του Θεού.

Ο άγιος στεκόταν και χαμογελούσε ενόσω έλεγε αυτά ο πνευματικός, κατόπιν σκυθρωπίασε για λίγο και αφού αναστέναξε από τα βάθη της καρδιάς του αποκρίθηκε:

Θαυμάζω, πνευματικέ, με την τόση φρόνηση που έχεις ,να κάθεσαι και να μου λες λόγια ανόητων παιδιών. Εγώ έχω αφιερωμένο ολόκληρο τον εαυτό μου στον Χριστό, έχω τόση δίψα να βασανιστώ για τον Χριστό μου, που επιθυμώ να υπομείνω περισσότερα από εκείνα που μου λες των Αλβανών.

Τότε ο πνευματικός, δοξάζοντας τον Θεό για την τόση χάρη που στάλαξε στην καρδιά του, του διάβασε την σχετική ευχή της Εκκλησίας, τον μύρωσε με το Άγιο Μύρο, τον κοινώνησε τα Άχραντα Μυστήρια και αφού έψαλαν μαζί την Παράκληση στην Υπεραγία Θεοτόκο, τον σταύρωσε και τον άφησε να φύγει λέγοντάς του να μην προσβάλει την θρησκεία των Τούρκων αλλά με σύντομα λόγια να αρνηθεί το Ισλάμ και να ομολογήσει τον Χριστό.

Ο άγιος τότε φίλησε το χέρι του πνευματικού και γύρισε στο εργαστήριό του. Πούλησε όλα του τα υπάρχοντα και μοίρασε τα χρήματα στους φτωχούς κρατώντας μόνο ελάχιστα. Κατόπιν πήγε και παρέδωσε το κλειδί του εργαστηρίου μαζί με το ενοίκιο στον ιδιοκτήτη. Στη συνέχεια κατευθύνθηκε στον δικαστή. Στο

δρόμο
φτωχ
παρά
τον δ

να
να
σε
ου

λέει :

Πού είναι το ζωνάρι σου, κακόμοιρε Μεεμέτη, έλα πάνω κάθισε , πες μου τι έπαθες ;

Ο άγιος τότε με πολύ θάρρος, χωρίς φόβο, του απάντησε :

Εγώ δεν είμαι Μεεμέτης αλλά Ζαχαρίας . Αλλά επειδή γελάστηκα και αρνήθηκα τον Χριστό, τον αληθινό Θεό, τον οποίο πίστευα από τη γέννησή μου και δέχτηκα τη δική σας πίστη, τώρα ,που συναισθάνθηκα τι έκανα, ήρθα στο δικαστήριό σας να αρνηθώ την πίστη σας και να ενδυθώ τον Χριστό μου που αρνήθηκα. Γι' αυτό λοιπόν , σε παρακαλώ, πάρε αυτά τα χρήματα για το χαράτσι και στείλτα με τον υπηρέτη σου στον φοροεισπράκτορα να μου φέρει ένα χαρατζοχάρτι για να είμαι κι εγώ ένας ραγιάς, όπως οι υπόλοιποι αδελφοί μου, οι Χριστιανοί.

Παιδί μου, Μεεμέτ πασά, άρχισε ο δικαστής , αν σου συνέβη κάτι κι έχασες τα

λογικά σου, είμαι έτοιμος να συνάξω τους αγάδες να σε βοηθήσω, μόνο άνοιξέ μου την καρδιά σου.

Εγώ , αφέντη μου, πούλησα όλα μου τα υπάρχοντα και τα έδωσα ελεημοσύνη, δεν έχω ανάγκη από χρήματα.

Δίχως άλλο θάσαι μεθυσμένος, λέει ο δικαστής.

Πίστεψέ με , του απάντησε ο άγιος , έχω τρεις ημέρες που δεν έβαλα στο στόμα μου ούτε ψωμί ούτε νερό ούτε και καφέ. Άλλη αιτία δεν είναι απ' αυτή που σου είπα , γι' αυτό πάρε τα χρήματα και στείλε να μου φέρουν ένα χαρατζοχάρτι.

Βλέποντας ο δικαστής την επιμονή του, τον έστειλε στον πασά της πόλης, γράφοντάς του την υπόθεση.

Μπροστά στον πασά ο άγιος ομολόγησε και πάλι τον Χριστό. Ο πασάς τότε συγκέντρωσε τους αγάδες και τους ανακοίνωσε την υπόθεση. Αποφάσισαν να τον κλείσουν στη φυλακή, να τον βγάζουν τρεις φορές την ημέρα και να τον ραβδίζουν τόσο σκληρά ώστε ή να επιστρέψει στο Ισλάμ ή να ξεψυχήσει. Είπαν μάλιστα να μη χυθεί αίμα για να μην ορμήσουν οι Χριστιανοί να παίρνουν ματωμένα χώματα και γίνεται φασαρία.

Τον ράβδιζαν αλύπητα, τον χτυπούσαν με πέτρες στο στήθος και την κοιλιά ,εκείνος στεκόταν ασάλευτος στην πίστη του Χριστού προσευχόμενος ακαταπαύστως μυστικά , Κύριε Ιησού Χριστέ Υιέ του Θεού ελέησόν με τον αρνητή σου και βοήθησόν μοι.

Μετά από μερικές ημέρες ο επικεφαλής των στρατιωτών που τον βασάνιζαν διέταξε τον δεσμοφύλακα να τον βασανίσει τη νύχτα τόσο πολύ ώστε να πεθάνει για να μη παιδεύονται κάθε μέρα να τον ραβδίζουν. Ο δεσμοφύλακας τότε τον έβαλε στο τιμωρητικό ξύλο, του τέντωσε πολύ τα πόδια και ανέβηκε για να δειπνήσει. Ο άγιος είπε σε κάποια στιγμή ωχ , επειδή πόνεσε πολύ . Τον άκουσε ο δεσμοφύλακας και του λέει : τώρα ,άπιστε, να πιω όλο το κρασί και να κατέβω, να σε κόψω κομμάτια.

Και ο μάρτυρας τον προκάλεσε λέγοντάς του : αν είσαι παλικάρι μη λες μόνο λόγια αλλά να το κάνεις, να σου χρωστάω και χάρη.

Κατέβηκε τότε ο δεσμοφύλακας και τέντωσε υπερβολικά τα πόδια του μάρτυρος και ανέβηκε να αποδειπνήσει . Κι όπως έκανε να σαλέψει ο άγιος σκίστηκαν τα σκέλη του. Ο άγιος τότε ,κάνοντας το σημείο του σταυρού σε όλο το σώμα του και λέγοντας Κύριε , εις χείρας Σου παρατίθημι το πνεύμα μου, ξεψύχησε.

Αμέσως τότε η φυλακή γέμισε από μια απερίγραπτη ευωδία, τόση πολλή που ο φύλακας έφυγε κατησχυμένος και κοιμήθηκε αλλού.

Το πρωί οι Χριστιανοί έμαθαν ότι ο άγιος τελείωσε το μαρτύριο και με μεγάλη χαρά δόξασαν τον Θεό. Ο Μητροπολίτης ζήτησε από τον πασά το άγιο λείψανο για να το ενταφιάσει. Εκείνος του απάντησε ότι αυτός δεν είναι ούτε από μας ούτε από σας, επειδή και τις δύο θρησκείες κορόιδεψε, γι' αυτό δεν είναι άξιος ταφής. Διέταξε δυο στρατιώτες να δέσουν το άγιο λείψανο από τα πόδια και να το ρίξουν σ' ένα ξεροπήγαδο. Ρίχνοντάς το μέσα ο άγιος έμεινε γονατιστός και το σώμα του όρθιο. Τη νύχτα φως ουράνιο έλαμπε πάνω στο ξεροπήγαδο και οι Χριστιανοί με φωνές έτρεχαν και προσκυνούσαν τον άγιο.

Την άλλη μέρα οι Τούρκοι πήγαν και έριξαν χόρτα και χώματα κι έτσι ο άγιος έμεινε εκεί σφαλισμένος μέσα στο πηγάδι.

Περιγραφή της Εικόνας του Αγίου.

Είναι έργο ανωνύμου αγιογράφου ,που έγινε το 1881 κατά παραγγελία του ηγουμένου Κωνσταντίου,όπως αναφέρει σχετική επιγραφή που υπάρχει στο πίσω μέρος της εικόνας.

Ο Άγιος παριστάνεται ολόσωμος σε μετωπική στάση ,να κρατά στο δεξί του χέρι τον Σταυρό και στο αριστερό ανοικτό ειλητάριο όπου αναγράφεται το ψαλμικό « Κύριε εξέγυρον την δυναστεία σου και ελθέ εις το σώσαι ημάς».(Ψαλμ.79,3).Είναι ντυμένος με την παραδοσιακή ενδυμασία της εποχής του που φορούσαν αυτοί που ανήκαν στην ανώτερη τάξη και στους ευνοούμενους των Τούρκων (λογω του εξισλαμισμού του).Το πολύπτυχο σκούρο μακρύ αντερί φτάνει μέχρι τους αστραγάλους ,στη μέση φορεί ζωνάρι και από πάνω από το αντερί φοράει πανωφόρι,ανοικτό μπροστά,με πλατιά μανίκια ,που φέρνει στις παρυφές γούνα (απόδειξη και του επαγγέλματός του και της καλής οικονομικής του κατάστασης.Στα πόδια του φορά τα «μέστια»(=δερμάτινη κάλτσα της εποχής) .Το κεφάλι του καλύπτεται με ένα είδος καλογερικού σκούφου,,φέρει πλούσια κόμη που φτάνει μέχρι στους ώμους του και κοντή πλούσια γεννειάδα,χαρακτηριστικό των ιερέων η των προυχόντων της εποχής.Το πρόσωπό του έκπέμπει μια χαρακτηριστική ηρεμία και γαλήνη και μας υπενθυμίζει στον Παύλειο λόγο. «Ζω δε ουκέτι εγώ ζεί δε εν εμοί Χριστός».

Απολυτίκια.

Άπολυτίκιο-Α

Ήχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Τῆς Ἄρτης ἀγλάισμα, καὶ Νεομάρτυς κλεινός, ἐν Πάτραις ὡς ἤθλησας, ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐδείχθης μακάριε, οὐ γὰρ τὸν τρώσοντα σέ, καθελῶν δι' ἀγώνων, γέρας ἐδέξω θεῖον, Ἄθλητὰ Ζαχαρία, πρεσβεύων ὑπὲρ πάντων ἡμῶν τῶν εὐφημούντων σε.

Άπολυτίκιο-Β

Ήχος πλ. α'. Τον Συνάναρχον Λόγον.

Τον πανεύφημον μάρτυν Χριστοῦ υμνήσωμεν, Ζαχαρίαν τον νέον, Ἄρτης το βλάστημα, ὅτι ἐνήθλησε στερρώς υπέρ της πίστεως Χριστοῦ και ἀνόμων ταις χερσί, ραβδισθεῖς και τανυσθεῖς, μαρτύριον ἀνεδέχθη. Τελειωθεῖς δε ἐν Πάτραις Χριστῷ πρεσβεύει του σωθῆναι ημάς.

(Ποιηθέν υπό Μητροπολίτου Πατρῶν Νικοδήμου την 19/01/1992 μ.Χ.).

Μεγαλυνάριο

Χαίροις Νεομάρτυς του Ιησού, Άρτης σεπτός γόνος, και Πατέρων ο στηριγμός
χαίροις Ζαχαρία, Αγγέλων συμπολίτα, μεθ' ων ημίν εξαίτει, το θείον έλεος.

2.Η Ομολογία και το Μαρτύριο του Αγίου Νεομάρτυρος Ζαχαρία του εξ Άρτης

Σύντομος βίος του Αγίου Ζαχαρία

Ο Άγιος νεομάρτυρας Ζαχαρίας γεννήθηκε σ ένα χωριό της Άρτας στα χρόνια της Τουρκοκρατίας.

Οι Τούρκοι και ιδιαίτερα οι Τουρκαλβανοί που την εποχή εκείνη έκαναν συχνές επιδρομές στην μαρτυρική Ελλάδα,πολύ πίεζαν τους χριστιανούς να αλλάξουν την πίστη τους και ο Ζαχαρίας ήταν ένας από αυτούς που άλλαξαν την πίστη τους κι έγιναν Οθωμανοί.Έπειτα έφυγε από τα μέρη της Άρτας και πήγε στην Πάτρα. Εκεί άνοιξε εργαστήριο και κατασκεύαζε γουναρικά. Ήταν σπουδαίος γουνοποιός και οι αγάδες και οι πασάδες τον προτιμούσαν.

Εστί ζούσε μία άνετη πλούσια ζωή χωρίς να έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την θρησκεία .

Μία όμως σημαντική λεπτομέρεια άλλαξε την ζωή του και ξύπνησε η συνείδησή του που μέχρι τότε κοιμόταν. Στα χέρια του αγίου έπεσε ένα βιβλίο που είχε εκδόσει ένας διάσημος ασκητής του Αγίου Όρους, ο Αγάπιος, σε απλή γλώσσα για να το καταλαβαίνουν οι ραγιάδες.Το βιβλίο αυτό ονομάζεται <<Αμαρτωλών Σωτηρία>> και η προσεκτική ανάγνωση που έκανε ο Άγιος τον έκανε να θυμηθεί το μεγάλο του έγκλημα να αφήσει την πίστη του και να γίνει τούρκος. Τότε πήρε και την μεγάλη απόφαση να κάνει ό,τι πρέπει για να τον συγχωρέσει ο Κύριος.

Πήγε πρώτα και εξομολογήθηκε, μετά πούλησε όλα του τα υπάρχοντα και μοίρασε τα χρήματά του στους φτωχούς. Τέλος έκλαψε και νήστεψε για 40 ήμερες και με την ευλογία του πνευματικού του ξεκίνησε και πήγε στον Δικαστή.

Εκεί με θάρρος ζήτησε να τον διαγράψουν από τους καταλόγους των Τούρκων και να τον γράψουν στους αντίστοιχους των Χριστιανών.

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να αρχίσουν τα εις βάρος του μαρτύρια που τελείωσαν με τον μαρτυρικό του θάνατο στις 20 Ιανουαρίου 1782.

Δημοσιεύεται στη συνέχεια η -Ομολογία και το Μαρτύριο του Αγίου Ζαχαρία-όπως το περιγράφει ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης στο βιβλίο -Νέο Μαρτυρολόγιο.

Στο κείμενο διατηρήθηκε η γλώσσα, το ύφος και η ορθογραφία του Αγίου Νικοδήμου.

Η Ομολογία

...Τότε ασπασάμενος την δεξιάν του πνευματικού ο Ζαχαρίας, επήγεν εις το εργαστήριό του και πρώτον επώλησεν όλα του τα υπάρχοντα και τα έδωκεν εις τους πτωχούς, κρατώντας μόνον γρόσια πέντε και δύο παράδες .Έπειτα πηγαίνει και δίνει το κλειδί του εργαστηρίου του εις τον οικοκύρην μαζί με το ενοίκιο και ευθύς ορμά εις τον κριτήν της πόλεως, λέγων δεξιά και αριστερά εις τους Χριστιανούς ,οπού απαντά:

«Συγχωρήσατε μοι αδελφοί μου και ο Θεός συγχωρήσει σας».Απήντησε δε και στον δρόμο και ένα φτωχό παιδί, όπου δεν είχε ζωνάρι και ευθύς εβγάζει ένα μεταξωτό ζωνάρι, οπού ήταν εξωσμένος και του το δίδει και ένα παράν και αοράζει ολίγον σχοινίον και ζώνυτται. Μετά ταύτα ανεβαίνει εις τον κριτήν(=δικαστή του ιεροδικείου) και εμβαίνοντας εις τον οντάν(=δωμάτιο) του τον λέγει:

ZACHARIAS:Πολλά τα έτη σου αφέντη μου.

Ο δε κριτής έχοντας αυτόν γνώριμον, με το να του έρραπτε ταις γούναις του λέγει αυτό:

KRITHS:Και που είναι το σελάμι (όπλο και οπλοθήκη) σου ζάβαλη(-κακόμοιρε) Μεεμέτη; (έτσι τον ονόμαζαν),έλα επάνω, κάθησε και ειπέ μου τι έπαθες;

Ο δε Ζαχαρίας τον λέγει μετά παρρησίας πολλής και αφοβίας.

ZACHARIAS:Εγώ Μεεμέτης δεν είμαι, αλλά Ζαχαρίας. Και επειδή εγελάσθηκα και αρνήθηκα τον Χριστόν τον αληθινόν Θεόν, οπού επίστευον από γεννήσεώς μου και εδέχθηκα την εδική σας πίστιν εις την κρίσιν σας,δια τούτο τώρα οπού ήλθον εις

εαυτόν μου, εγνώρισα πως εγελάσθηκα και ήλθον πάλιν εις την κρίσιν σας να αρνηθώ την πίστη σας και να ενδυθώ τον Χριστόν μου οπού αρνήθηκα. Όθεν σε παρακαλώ λάβε ταύτα τα άσπρα(=αργυρά νομίσματα) και στείλε τον μουζούρη σου(=τον υπάλληλο σου) εις τον χαρατζήν (=εισπράκτορα του κεφαλικού φόρου των υποδούλων) να μου πάρη ένα χαρατζοχάρτι(=απόδειξη πληρωμής του χαρατσιού) δια να γνωρίζομαι και εγώ πως είμαι ραγιάς (=υποδουλος) του πολυχρονίου βασιλέως μας, ως και οι λοιποί αδελφοί μου Χριστιανοί.

ΚΡΙΤΗΣ:Παιδί μου Μεεμέτ πασσά,αν σου συνέβη καμμία συμφορά και έχασες τον νού σου, εγώ είμαι έτοιμος να συνάξω τους αγάδες και να σου κάμω αρκετήν βοήθειαν, μόνον φανέωσέ την καρδίαν σου.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ:Εγώ αφέντη μου επώλησα όλα μου τα υπάρχοντα και τα έδωκα ελεημοσύνην,και δεν έχω χρείαν δια άσπρα.

ΚΡΙΤΗΣ:Άλλο δεν είναι, παρά είσαι μεθυσμένος.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ:Να μοι δώση ο Χριστός την επιθυμίαν της καρδιάς μου,πίστευσόν μοι,ότι έχω τρείς ημέρας οπού δεν έβαλα εις το στόμα μου, ούτε ψωμί ξηρόν, ούτε νερόν, ούτε τον συνηθισμένο καφέ. Άλλη δε αιτία οπού κάνω τούτο, δεν είναι, παρά εκείνη οπού σου είπα εις την αρχήν. Όθεν λάβε τα άσπρα οπού έβαλα επάνω σις τον μπεσταχτάν(=ταμείο) σου,δια να πάρης το χαρατζοχάρτι μου.

Τότε βλέπων ο κριτής το αμετάθετον της γνώμης του, τον έστειλε με έναν τσοχαντάρη του(=υπηρέτη-σωματοφύλακα του) εις τον εξουσιαστήν της πολιτείας, γράψας προς αυτόν πάσαν την υπόθεσιν.

Παρασταθείς δε και εκεί ο Μάρτυς είπεν απαραλλάκτως τα αυτά οπού είπε και εις τον κριτήν.

Το Μαρτύριο του Αγίου

Τότε ο εξουσιαστής εσύναξε τους αγάδες και τους είπεν την υπόθεσιν και ούτως απεφάσισαν να τον βάλουν εις την φυλακήν και τρείς φορές την ημέραν να τον εβγαίνουν εις την αυλήν και να τον ραβδίζουν αυστηρώς, έως οπού, ή να έλθη εις την πίστιν τους, ή να ξεψυχήση βασανιζόμενος. Είπαν δε να μη χυθή αίμα από αυτόν, δια να μη ορμήσουν οι Χριστιανοί να παίρνουν τα αιματωμένα χώματα και γένη δια τούτο ταραχή και επανάστασις, με το να εμποδίζονται και υβρίζονται από ημάς. Ετζη είπαν και έτζη έκαμαν.

Ο δε Μάρτυς του Χριστού ραβδιζόμενος και λίθους βαρυτάτους κτυπούμενος εις την κοιλίαν και εις το στήθος, έστεκεν εις την πίστιν του Χριστού στερεός και

ασάλευτος, χαίρων και ευφραινόμενος και λέγων ακαταπαύστως μυστικά το.
Κύριε Ιησού Χριστέ Υιέ του Θεού ελέησόν με τον αρνητήν σου και βοήθησόν μοι..

Εν μια δε των ημερών κοντά το βράδυ, τόσο εβασάνισαν τον ευλογημένον, οπού πλέον δεν εδύνατο να λέγη την ευχήν, αλλά μόνο τα ομμάτια του εσήκωσεν και εκοίταζε εις τους ουρανούς, εις όσον καιρόν εραβδίζετο.

Τότε ο λεγόμενος μπελούμπασης(=αρχηγός της φρουράς του διοικητή της περιοχής), οπού είναι ο πρώτος των στρατιωτών του εξουσιαστού, επρόσταξε τον δεσμοφύλακα να βασανίση την νύκτα τον Μάρτυρα πολλά, έως ότου να αποθάνη, δια να μη παιδεύωνται και αυτοί βασανίζοντές τον τόσας ημέρας. Ο δε δεσμοφύλαξ παραλαβών τον Άγιον ετάνυσε(=τέντωσε) πολλά τους πόδας του εις το ξύλον. Έπειτα ανέβη εις το κρεβάτι οπού είχε υψηλά και εκάθησε δια να δειπνήση. Τότε ο Μάρτυς επόνεσε πολλά και εξεφώνησεν,ώχ! εκείνος τον λέγει από πάνω:

ΔΕΣΜΟΦΥΛΑΞ: Τώρα άπιστε, να πίνω όλο το κρασί και να κατέβω να σε κόψω από αρμόν εις αρμόν.

Ο δε Μάρτυς του λέγει:

ΜΑΡΤΥΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ: Αν είσαι παλικάρι μη λέγης μόνο λόγια. αλλ'ευθύς κάμε και εκείνα οπού είπες,δια να σου γνωρίζω την χάριν.

Εκείνος δε θυμωθείς από τα λόγια του Μάρτυρος, κατέβη και ετράβηξε πολλά τους πόδας του Αγίου εις το ξύλον και τους ετέντωσε με υπερβολήν και ανέβη πάλιν να αποδειπνήση, φοβερίζοντας να του κάμη ύστερον φρικτά βασανιστήρια, ο δε μάρτυς του Χριστού, κάνοντας ολίγον να σαλεύση, εσχίσθησαν παρευθείς τα σκέλη του.Τότε ποιήσας το σημείον του Σταυρού εις όλον του το σώμα και ειπών δυνατά «Κύριε εις χείρας σου παρατίθημι το πνεύμα μου»,εξεψύχησε. Και παρευθύς,ώ του θαύματος! Εγέμισεν όλη η φυλακή από άρρητο ευωδιάν,εις τόσον οπού ο επάρατος δεσμοφύλαξ από την εντροπήν του ανεχώρησε από την φυλακή, χωρίς να ειπή τίποτε και επήγεν εις άλλο μέρος και εκοιμήθη.Το πρωϊ έμαθαν οι Χριστιανοί, ότι ετελείωσεν ο Άγιος το μαρτύριον και επλήσθησαν χαράς δοξάσαντες τον Θεόν. Ο δε Αρχιερεύς έστειλε προς τον εξουσιαστήν, ζητών το Άγιον λείψανον δια να το ενταφιάη. Ο δε είπεν:

ΕΞΟΥΣΙΑΣΤΗΣ: Ούτος ούτε από εσάς είναι ούτε από ημάς, επειδή και τας δύο θρησκείας επερίπαιξεν. Όθεν δεν είναι άξιος ταφής.

Και παρευθύς προστάζει δύο στρατιώτας και έδεσεν από τους πόδας το Άγιον

λείψανον και σύροντες το επήγαν και το έρριψαν εις ένα ξηροπήγαδον κατά την ενορίαν της Αγίας Τριάδος (στην πάνω πόλη της Άρτας). Ο δε Άγιος συρόμενος εις τους δρόμους, πάντοτε ανάσκελα ευρίσκετο με τας αγκάλας ανοικτάς. Και πάλιν ριφθείς εις το ξηροπήγαδον, ευρέθη κάτω σχηματισμένος εις τα γόνατα όρθιος.

Την ακόλουθον δε νύκτα είδον οι Χριστιανοί φώς επάνω από το πηγάδι, όθεν έτρεχον με φωνάς δια να προσκυνούν τον Άγιο και να τον θεωρούν. Ταύτα μαθόντες οι αγαρηνοί έστειλαν ανθρώπους και κόψαντες χόρτα πολλά έρριψαν μέσα. Έπειτα ετράβηξαν χώματα και εγένευσαν το πηγάδι και ούτως έμεινε εκεί σφαλισμένος ο Άγιος.....

(Εκ του Νέου Μαρτυρολογίου του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου)

Άπολυτίκιον. Ήχος δ΄ . Ταχὺ προκατάλαβε

Τῆς Ἄρτης ἀγλαΐσμα, καὶ Νεομάρτυς κλεινός, ἐν Πάτραις ὡς ἤθλησας, ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐδείχθης μακάριε• σὺ γὰρ τὸν τρώσαντά σε, καθελὼν δι' ἀγώνων, γέρας ἐδέξω θεῖον, Ἀθλητὰ Ζαχαρία, πρεσβεῦων ὑπὲρ πάντων ἡμῶν τῶν εὐφημούντων

σε.

Ιερός ναός Αγίου Ζαχαρία - Ιερά Μονή Κάτω Παναγίας Άρτας.

Ἀπολυτίκιον Ἦχος πλ. α΄. Τον Συνάναρχον Λόγον

Τον πανεύφημον μάρτυν Χριστοῦ υμνήσωμεν, Ζαχαρίαν τον νέον, Ἄρτης το βλάστημα, ὅτι ἐνήθησε στερρώς υπέρ της πίστεως Χριστοῦ και ἀνόμων ταις χερσί, ραβδισθεῖς και τανυσθεῖς, μαρτύριον ἀνεδέχθη. Τελειωθεῖς δε ἐν Πάτραις Χριστῷ πρεσβεύει του σωθῆναι ημάς.

Κοντάκιον. Ἦχος γ΄. Ἡ Παρθένος σήμερον

Τοῦ Χριστοῦ δεξαμένος, ἐν τῇ ψυχῇ τὴν ἀγάπην, ἀπτοήτως ὠρμησας, πρὸς τοὺς ἀγῶνας θεόφρον• ὅθεν σε, ὡς ἀριστεύσαντα ὁ Δεσπότης, μέτοχον,

τῶν πάλαι ἔδειξεν Ἀθλοφόρων, Ζαχαρία Νεομάρτυς• μεθ' ὧν δυσώπει, ὑπὲρ ἡμῶν ἔκτενῶς.

Πηγή:fdathanasiou.wordpress.com